

VASÁRNAPI ÚJSÁG.

20-dik szám.

(ÚJ FOLYAM)

Sept. 7-én.

Pest, august. 29.

Itt naponkint bonyolódnak a dolgok, mivel a bécsi sat. reactio naponkint nyiltabban kezdi teregetni a feketesárga zászlót. Már ott vagyunk hogy helyt állunk s nem dugjuk bé a fülünket mikor valaki azt mondja, hogy a 200 milliót elvállaljuk s Horváthországot elcsapjuk. Néme-lyek már tervezik is a világ nyolczadik csudá-ját, egy óriásnál óriásabb lánczhidat, mely Croatia felett Fiumebe átvezessen. Vannak kik a légha-jóvali közlekedést tartják czélszerűbbnek.

Mindezekről azonban csak akkor irhatok va-lamivel határozottabban, ha Batthyány s Deák Ferencz a 99-dik diplomatico-czedulistica mis-sioból haza térnek. Tegnapra virradólag indultak Bécsbe. Itt pedig Kossuth három napi türelmet kért a népképviselőktől. Aztán vagy török vagy szakad. Mészáros az aldunai táborba utazott: t. i. a minister, mert a gözös régebben van ott.

Pest feketéllik a papságtól, de nem igen fogja a tanácskozás; mert akarattok ellen is érzik hogy a haza ügye fontosb a felekezetekéinél. Bár ma-radnának ezen érzelemben kevésbé viharos idők-ben is! Reménylem is, hogy nem lesznek olya-nok mint a tövisdisznó, hogy csak a vészharang kongására dugják ki az orrukat s majd a csend-ben megint töviseik közé gémberednek.

Nagyobb dolgok közt a hirlapok talán nem is emlegetik, hogy a budapesti hidnak már min-den láncza fel van aggatva. Isten őrizzen a ros-z omentől, de biz Ausztriának nem törekvésén múlik, hogy nehezebb lánczok nem készülnek a hazának.

Erdély ne feledje, hogy csak az együtt tar-tás menthet.

C. T.

Az újonczállítási törvényjavaslatot közöljük, mint teljesen megállapított.

Törvényjavaslat a magyar hadseregről.

Addig is, mig az állandó honvédelmi rendszer megállapittatik, az ország jelen rendkívüli kö-rülményei tekintetéből határozottatott:

1. §. A ministerium felhatalmaztatik, hogy az ország rendes katonaságának számát a határ-őrségi seregeken kívül, 200 ezer fegyveresig emelhesse.

2. §. A megajánlott katonaság a haza védel-mére levén adva, mindaddig, mig a honbékéje minden oldalról biztosítva nem lesz, csupán a bellázadások és pártütések elnyomására, vagy az országot megtámadó kül ellenség ellen alkalmaz-tathatik, és ezen esetet kivéve, a magyar ko-rona birtokainak határain kívül nem használtat-hatik.

3. §. A megajánlott ujonczok a fennforgó szükséghez képest fognak kiállittatni.

4. §. A kiállittandó ujonczokból ki fog egé-szítetni a magyar sorgyalogságnál a három zász-lóalj és két tartalékszázad, a magyar lovasság-nál négy osztály és egy tartalékszázad. De azon ujonczok is, kik az országon kívül levő ma-gyar seregredek kiegészítésére vannak számítva, egyedül a 2. §. értelme szerint használtathatnak.

5. §. A fentebbi 4. §-ban körülirt kiegészi-tési számon felül kiállittott ujonczokból honvédi zászlóaljok fognak alakittatni, mellyeknél az ügy-vezetési, vezényleti nyelv, zászló, ruha és jel azonnal magyar leend.

6. §. Mihelyt a körülmények megengedik, a magyarországi mostani seregredek is tökéletesen magyar lábba fognak állittatni.

7. §. Azon hadi tiszttek, kik a régibb sereg átalakulásakor, a magyar ügyvitelre képességgel nem bírván, szolgálatukat nem folytathatják, ha egyébként a magyar álladalom irányában köte-lességöknek pontosan és hűséggel megfelelték, rangjukhoz képesti díjazásukról e törvény által biztosittatnak. A már szolgálatban levő tiszte-

ken kívül pedig a magyar hadseregben ezentul olly egyének tisztékül nem alkalmaztathatnak, kik a magyar nyelvet nem birják.

8. §. Mindazon közvitézi és hadtiszi egyének illő jutalmazásáról, kik a hon szolgálatában az ellenség előtt magokat kitüntették, vagy élelmük megszerezhetésére benuulás miatt tehetetlenké lettek, valamint az elhullottak családairól az álladalom gondoskodik.

9. §. A magyar hadseregnél a törzstisztek a hadügyminister ellenjegyzése mellett, az alsóbbak pedig az illetők előterjesztésére közvetlenül a hadügyminister által neveztetnek ki. — Az ujonnan felállítandó hadseregnél ezredi tulajdonosok nem alkalmazhatók.

10. §. Az egész magyar hadsereg a következő esküt fogja letenni:

Esküszöm az élő Istenre alkotmányos királynomnak V-ik Ferdinándnak hűséget; esküszöm, hogy hazám alkotmányát s a magyar nemzet függetlenségét életemmel s véremmel megvédeni kész vagyok, nemzeti zászlómat soha el nem hagyom s a magyar ministeriumnak s törvényesen kinevezett előljáróimnak engedelmeskedvén, kötelességemet mindig pontosan és hiven teljesíteni fogom.

11. §. A most megajánlott ujoncz-állítás alá esik Magyarországnak s a kapcsolt részeknek minden állandó lakosa, ki életének 19-ik évét betöltötte, sors- és valláskülönbség nélkül.

Kivétetnek azonban:

- a) a szolgálatban levő felszentelt lelkészek, segédlelkészek és rendes iskolatanítók;
- b) további rendelkezésig a fegyverben álló határőrök;
- c) a család fentartására mulhatlanul szükséges egyén;
- d) azok, kik valamely hibájok miatt a katonaságra teljesen alkalmatlanok.

12. §. A jelen törvény következtében állítandó ujonczok katonai szolgálata 4 évig fog tartani.

13. §. A kiállítás sorára nézve megállapít-

tatik: hogy elsőbben azon egyénekből történjék a kiállítás, kik koruknak 19-ik évét már elérték ugyan, de a 20-at még meg nem haladták, és ha ezekből a szükséges szám ki nem telik, a 20 évesekre, s ha ezek sem elegendők, a 21 évesekre megy által a kiállítás, és így tovább mindaddig, míg a megkívántató mennyiség teljesen ki nem kerül. Azonban ezen szolgálati időszak alatt egy apának két fia, ha különben koránál fogva köteleztetnék is, katonának nem állitathatik.

14. §. Az országnak királyhágóntúli része, ugy szinte Kraszna, Közép Szolnok, Zarándmegyék és Kövár vidéke által folyó évben kiállított ujonczok mostani kiállításakor az illetőknek beszámítatnak, és a kik magok helyett helyetteseket állították, besorozás alá nem jöhetnek.

15. §. Mindazon ujonczoknak, kik az országnak a 14 §-ban említett részeiben folyó évben állitattak, szolgálati idejük addig fog tartani, mint azoké, kik jelen törvény rendeleténél fogva Magyarországnak többi részeiben fognak kiállitani.

16. §. A kiállításnak gyorsabb eszközlése végett ezen törvény szentesítése után azonnal küld a ministerium minden törvényhatóságba biztosokat, kik a törvényhatóság közbejöttével elsőben is minden 19, 20, 21 és 22 éves férfiegyéneket az anyakönyvek s egyéb adatok segédelmével minden korbelleket külön sorozatba összeiratják és orvosilag megvizsgáltatják, a katonaságra alkalmasokat külön feljegyzik és mind ezen összeírásokat a hadügy-ministernek azonnal beküldik.

17. §. Kik a vizsgálat elöl elrejtődznek, 8 évi szolgálatra köteleztetnek. Kik bármi egyéb módon magokat a katonai szolgálatra alkalmatlannokká teszik, szigoruan fognak büntettetni.

18. §. A hadügyminister ezen összeírásokból s jegyzetekből fogja meghatározni, mennyire telik ki a szükséges szám a 19 évesekből, vagy mennyire szükséges a 20 évesekre is, s így tovább a 13-dik §. értelmében kiterjeszteni a kiállitást.

19. §. Midőn ugyanazon egy korbelleknek csak egy része szükséges a kívánt szám kiegészítéséhez, sorshuzás fogja kijelelni a kiállítandókat, s ez esetben a hadügyminister fogja kivetni a fentebbi §-ban említett összeírások nyomán minden törvényhatóságra, a törvényhatóság pedig minden egyes helységre azt, menynyi lesz kiállítandó azon korbellekből, mely csak részben szükséges a kívánt újonczok számának kiegészítéséhez. De főszabály leend mindenkor az, hogy míg a 19 évesek között alkalmas egyéntaláltatik, addig a 20 évesekre nem kerül a sor, és így tovább.

20. §. A megváltás vagy helyettesítés semmi szín alatt meg nem engedtetik.

21. §. A kiállításra s besorozásra vonatkozó minden egyéb intézkedések és rendelések az illető ministerekre bíztnak.

22. §. Az eddig gyakorlatban volt toborzás megszüntetik. Ha olly kiszolgált közkatonák és altisztek, kik még szolgálatra alkalmasok, újabb 4 évre béállanak, az eddiginél egy harmaddal nagyobb díjt huzandnak.

23. §. A hadügyminister az eddigi hadi törvénykezést ideiglenesen is az ország jelen állásához alkalmaztassa, és a jövő törvényhozáshoz elibe katonai törvényjavaslatot terjesszen.

24. §. Addig is, míg a jövő törvényhozáshoz elibe új katonatörvényjavaslatot terjesztend elő, a veretési testi büntetés az összes magyar hadseregénél ezennel eltöröltetik.

25. §. A honvéd-zászlóaljok is a hadügyminister rendelkezésétől fognak függni, ki általában ezen törvény végrehajtásával bíztnak meg.

Elfogadott törvényjavaslat „az ország 1848-ki második félévi, és 1849-ik évi közszükségeinek fedezése végetti kamatlan pénzjegyek kibocsátásáról.”

A menynyiben a jelen törvényhozás által megállapítandó költségvetést a kijelölendő közjövödelmek nem fedezendnék, az ország folyó 1848-ki második félévi, és 1849-ik évi köz-

szükségeinek fedezése végett az ország kincstára számára 61 millio pft. erejéig hitel nyittatik.

Ennek következtében:

1. §. Az ország pénzügyministere felhatalmaztatik 61 millio pft. erejéig kamatlan pénzjegyeket kibocsátani.

2. §. Ezen felhatalmazást azonban a kijelölt határig csak azon mértékben leszen szabad használnia, a menynyiben a közjövödelmek a megalapított költségvetést nem fedezendnék.

3. §. Ezen kibocsátandó kamatlan pénzjegyek iránt rendeltetik, hogy azok minden országos és más közpénztárakban teljes névszerinti értékben ezüst pénz helyett elfogadtassanak, s az ország azoknak teljes névszerinti értéküket a közállomány minden mostani s jövöndöbeli közjövödelmeivel biztosítja.

4. §. A közállomány ezennel azt is biztosítja, hogy az ezen törvény alapján kibocsátandó magyar kamatlan pénzjegyek 1852-dik esztendőtol kezdve minden évben legalább három millio pft. erejéig el fognak törleszletni; kivéven mindazáltal azon esetet, hahogy a kibocsátandó pénzjegyek egész összevégenek forgalomban hagyása a közjólétre nézve jótékonynak és kívánatosnak mutatkoznék, miről a törvényhozáshoz fog annak idejében határozni.

5. §. Anynyi azonban ezen esetre is már most eleve meghatároztatik, hogy a törlesztésnek csak azon esetben leend szabad vagy meg nem kezdetnie, vagy évenkénti rendes folytatásának felfüggesztetnie: ha időközben az ország kincstára elegendő ezüstpénzzel leszen ellátva, miszerint az ország pénzügyministere elrendelhesse, hogy a forgásban maradandó pénzjegyek, az előmutató kívánságra az ország pénztárainál akármikor ezüstpénzre felváltassanak. Mig ez meg nem történhetik, addig a 4-dik §-ban elrendelt törlesztésnek rendes folytatásáért a közállomány ezennel kezeskedik.

6. §. A kibocsátandó pénzjegyek hamisítói s utánczóí 15 évre terjedhető börtönöztetéssel büntettetnek.

7. §. A pénzügyminister ezen törvény végrehajtásával megbizatik, ki ezen pénzügmunkálat állásáról s eredményéről a törvényhozásnak évről évre nyílt számadást adni köteles leend.

Sept. 2-án éjjel ide Kolozsvárra sürgönyileg érkezett ministeri rendelet a törvényhatóságok főtiszteinek szoros felelet terhe alatt meghagyja, hogy 48 óra alatt gyűlést tartsanak s a mozgóvá tétetni határozott 60 ezer nemzetörségnek törvényhatóságaikra eső aránylagos részét rögtön állítsák ki.

Kolozsváratt már sept. 1-én önként kiállott 78 nemzetör, kezét csapva id. Huszár Károlylyal, ki első tette mozgóvá magát két fiával s ezek nevelőjével. Mai napiglan 120-ig rughat fel az eképp fellelkesült polgárok száma.

Tudni kell, hogy a kolozsvári fiatalság virága már az önkéntesek soraiban áll, s mind e mellett is ha megdördül Pestről az elkeseredett magyar szívet felhívó újabb Rákóczi, a mint nemzetörségünk szellemét ismerjük, egy polgárunk sem lesz en olyan,

Kinek kedvesb rongy élete,
Mint a haza becsülete.

Hogy pecsovícs város lehessen Kolozsvár, azt feltenni róla nem tudjuk.

Hejh pedig jöhet hirtelen megpróbáltatás ideje midőn elválík, férfiak leszünk-é, méltók vitézlő eldödeinkhez, kiket egy Bástá rémhatalmaskodása sem törhetett meg; vagy váltott gyermekek vagyunk, kiket egy ármányos szellem csempészett alvó anyáink olgala mellé.

Kolozsvárnak soha sem fogja megbocsátani a reactio, hogy ezer vitorlákkal szerelte föl az Unio hajóját, s nemzetőrei a bitor tekintélyek mázolt képeit czéllapul tüzték ki. Városunk némely nagy urak előtt a macska szarvát igenis eltörte.

S ezen nagy urak lesznek majd boszut álló Bastáink, hogyha kitürök nem leszünk, ha csak egy perczig is kétkedünk magunkat bármily honfias áldozatra elszánni. A próbaidő csak rövid lesz, mert a jó ügynek diadalma kétes nem lehet.

Semmi csüggedés tehát vitéz polgártársak! s készen legyetek golyóitokkal azon pecsovícs polgár számára, ki fekete-sárga lobogót merészkednék feltüzni. Nemzeti halálunk színe a fekete-sárga. S higyetek el, az osztrákra nézt is csak halálos vonaglás jele.

A csatatérről semmi nagyobbserü ütközet. A gverillaharczok csaknem mindennapiak. Fejér-

templomot újból megmentették honvédeink egy rabló csapat ráczot megverve. De Moldova bányái bányaváros az oláhokkal egyesült szerbek-től feldulva, elpusztítva. Az oláhok mindenütt a győzelmes fellel tartanak.

Szentkirályi Mór helyébe, ki mint a jászku-nok vezére, biztosi hivataláról lemondott, Beóthi Ödön van kinevezve.

A drávai táborhoz gr. Teleki Ádám ment főparancsnokul.

Jellacsics elfoglalta már Vukovárt s készül a Dráván átlépni.

Az osztrák cabinet vagy a legálnokabb lelkü, mely magától ármánykodik a magyarfaj megrottására s mintegy fogságban tartja jó királyunkat, hogy szavát se emelhesse mellettünk; vagy gyáva s a generalisok parancsolnak most Austriában. Volt még hasonló időszak, midőn a magyar búsan énekelte:

Lengyel László jó királyunk,
Az is nekünk ellenségünk.

Italia második felkelésre készül. Radeckzi friss sergeket kíván még Austriától, hogy jobban fojtogathassa a szegény népeket.

Ausztria az angol-frank közbejárást nem fogadja el. A franczia pedig mindenképp jelen akar lenni az alkun.

A Nabucodonozor szive felfuvalkodott győzelme mián.

Frankfurtban a birodalmi kormányzó august. 26-án fogadta el Szalai Lászlót, mint Magyarhon követét. A birodalmi gyűlés felhívja a központi hatalmat, hogy Magyarország javára az osztrák kormányval lépjen alkudozásra.

Sajtóhiba. Mult szám 151 l. 12 sor igazságod helyett olv. gazdagságod. — 152. l. alulról 9-dik sor ennék helyett olv. öntsék.

A belső Monostorutczában, a 171-dik szám alatt lévő háznál, az utca felőli két első szoba, hátul és alatt egy kis szoba, vagy ha tetszik konyhának is lehet használni, ezen kívül egy kis nyári konyha, egy kis fás-kamara, egy pincze kiadó. — Bővebb tudósítást e házban lakó tulajdonosnál. — Ugyan ennél a háznál a felső emeletekben vagyon három kis szoba., nőnek való szállás kiadó.